

Klamydia och lymphogranuloma venereum (LGV)

Allmänfarlig och smittspårningspliktig sjukdom.

Om sjukdomen

Smittämne

Klamydia orsakas av *Chlamydia trachomatis*. Genotyperna L1-L3 orsakar lymphogranuloma venereum (LGV).

Inkubationstid

En till tre veckor till eventuella symtom.

Klinisk bild

De flesta klamydiainfektioner är asymtomatiska. Långvarigt bärarskap (år) förekommer.

Kvinnor kan få flytningar, mellan- eller samlagsblödningar och miktionsveda. Klamydia kan också orsaka endometrit och salpingit. Män kan få uretritsymtom, ibland med genomskinlig flytning från urinröret och epididymit. Klamydia kan också ge konjunktivit. Klamydia är en orsak till infertilitet på grund av skador på äggledarna. Vid smitta via vaginal förlossning kan nyfödda få konjunktivit och pneumoni.

LGV är ovanligt i Sverige och diagnostiseras främst hos män som har sex med män. LGV kan orsaka proktit alternativt sår i underlivet och inflammerade lymfkörtlar.

Diagnostik

Prov tas vid symtom eller, om symtom saknas, tidigast en vecka efter misstänkt smittillfälle. Metoder för att påvisa DNA/RNA används och har hög specificitet och sensitivitet. Vid misstanke om LGV bör kontakt tas med laboratoriet eftersom genotypning inte genomförs rutinmässigt.

Prov tas på första urinportionen hos män. Hos kvinnor tas vaginalprov och/eller cervixprov. Vaginalsekret tillsatt i ett prov med första urinportionen kan användas på vissa laboratorier. Prov tas också från rektum och svalg utifrån sexualanamnes och regionala riktlinjer. Vid misstanke om klamydiakonjunktivit tas prov från ögat.

Obs! Se också anvisningarna från mottagningens lokala laboratorium.

Egenprovtagning med självavlästa prov som inte analyserats på laboratorium är inte giltiga och man behöver ta nytt prov. Patienter med positiva provsvar från ackrediterat laboratorium behöver inte lämna nytt prov.

Smittvägar/smittsamhet

Klamydia smittar vid vaginala och anala samlag samt vid oralsex. Klamydia smittar också via sekret från könsorganen, t.ex. med sexleksaker eller fingrar, även till ögonslemhinnan. Bakterien kan också överföras till nyfödda vid vaginal förlossning. Smittspridning från asymtomatisk smittbärare är vanligt.

Handläggning av patient

- Ge information om klamydia och hur det smittar. Ge förhållningsregler, se nedan.
- Ge behandling mot klamydia och informera om att det är kostnadsfritt. Skriv på receptet att det är kostnadsfritt enligt smittskyddslagen.
- Informera om att kontrollprov efter korrekt genomförd behandling inte behöver tas för att konstatera utläkning. Undantag är vid graviditet.
- Ombesörj att smittspårning genomförs, se nedan.
- Gör klinisk smittskyddsanmälan i Sminet, se nedan.

Vid misstanke om LGV bör en specialist konsulteras och patient med verifierad LGV ska alltid remitteras till specialistklinik.

Förhållningsregler och information till patient

Förhållningsregler ges både vid konstaterat fall och i samband med provtagning vid misstanke om smitta.

Patientinformationsbladet ”Klamydia - patientinformation” ([Smittskyddsblad | Smittskyddsläkarföreningen \(slf.se\)](#)) innehåller den information och de förhållningsregler som ska meddelas patienten och som sammanfattas nedan.

Den behandlande läkaren ska besluta om individuellt utformade förhållningsregler i syfte att hindra smittspridning för den som bär på eller misstänks bära på en allmänfarlig sjukdom. Följande förhållningsregler är aktuella:

- Skyldighet att informera sexualpartner om smittbärarskap.
- Skyldighet att vid sexuella kontakter iaktta ett beteende som minimerar risken för smittspridning.
- Skyldighet att hålla regelbunden kontakt med behandlande läkare.

Förhållningsreglerna ges skriftligt och muntligt så snart det är möjligt. Givna förhållningsregler ska dokumenteras i patientjournalen.

Vid konstaterad klamydiainfektion gäller förhållningsreglerna i 10 dagar från påbörjad behandling. Patienten rekommenderas att inte ha sex under den tiden för att inte riskera sprida smittan vidare.

Uppföljning

Efter en korrekt genomförd behandling behövs inget kontrollprov. Om man av särskilt skäl väljer att ta kontrollprov ska man vänta minst fyra veckor efter avslutad behandling för att undvika att analysen utfaller positivt.

Vid samtidig graviditet rekommenderas dock kontrollprov för att konstatera utläkning.

Smittspårning

Smittspårning ingår i behandlande läkares skyldighet och ska påbörjas snarast efter besked om positivt provsvar. Patienten är skyldig att medverka i smittspårning.

Det är viktigt att patienten vid smittspårning informeras om att sekretess råder och att patientens identitet inte kommer att uppges för den eller de kontakter som framkommer vid smittspårningen.

Behandlande läkare ansvarar för att smittspårningen utförs men uppdraget kan med fördel överlämnas till annan hälso- och sjukvårdspersonal med särskild kompetens eller utbildning för uppgiften. Följ eventuella regionala riktlinjer för remittering av smittspårning för klamydia.

Bärarskap kan vara långvarigt och det lönar sig att smittspåra upp till tolv månader tillbaka. Det är viktigt att snabbt hitta kontakter och därmed minska tiden från infektion till diagnos.

Partner, som har en pågående sexuell relation med indexpatienten, ska provtas och behandling kan övervägas redan i väntan på provsvar. Ge i så fall information och förhållningsregler enligt "Klamydia - patientinformation" ([Smittskyddsblad | Smittskyddsläkarföreningen \(slf.se\)](#))

Observera att inga recept och ingen medicinering får ges till partner via indexpatienten.

Smittspårning av klamydia innebär att

- kartlägga patientens alla sexkontakter senaste 12 månaderna eller till senast föregående tagna prov
- informera kontakterna om att de behöver provtas
- få bekräftat att kontakterna blivit provtagna.

Vid smittspårningen ska uppgifter om kontakterna enbart anges i särskilda smittspårningshandlingar åtskilda från patientjournalen. Smittspårare bör ha gått särskild kurs i smittspårning av sexuellt överförda infektioner.

Anmälan enligt smittskyddslagen

Anmälan får inte innehålla uppgifter om den smittades fullständiga identitet. I Sminet används i stället en så kallad rikskod, (de fyra första [födelseåret] och de fyra sista siffrorna i personnumret, t.ex. 1998–6216). Om patienten saknar personnummer, använd i stället "annat nummer" enligt regionala riktlinjer. Det är viktigt att labbnummer/provnummer anges i smittskyddsanmälan.

I anmälan ska finnas uppgift om vilka förhållningsregler som patienten fått.

Anmälan görs via www.folkhalsomyndigheten.se/sminet

Kriterier för anmälan: [Falldefinitioner vid anmälan enligt smittskyddslagen | Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Mer information

[Folkhälsomyndigheten och Smittskyddsläkarföreningens samlade information om smittsamma sjukdomar | Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)